

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 13. decembra 2018*

„Odvolanie – Žaloba o náhradu škody – Článok 340 druhý odsek ZFEÚ – Neprimeraná dĺžka konania vo veci prejednáwanej Všeobecným súdom Európskej únie – Náhrada škody, ktorá údajne vznikla žalobkyni – Majetková ujma – Náklady na bankovú záruku – Príčinná súvislosť – Úroky z omeškania – Nemajetková ujma“

Vo veci C-150/17 P

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, podané 24. marca 2017,

Európska únia, zastúpená Súdnym dvorom Európskej únie, v zastúpení: J. Inghelram a E. Beysen, splnomocnení zástupcovia,

odvolateľka,

ďalší účastníci konania:

Kendrion NV, so sídlom v Zeiste (Holandsko), v zastúpení: Y. de Vries, T. Ottervanger a E. Besselink, advokat,

žalobkyňa v prvostupňovom konaní,

Európska komisia, v zastúpení: C. Urraca Caviedes, S. Noë a F. Erlbacher, splnomocnení zástupcovia,

vedľajší účastník konania v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: podpredsedníčka Súdneho dvora R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), vykonávajúca funkciu predsedníčky prvej komory, sudcovia J.-C. Bonichot, E. Regan C. G. Fernlund a S. Rodin,

generálny advokát: N. Wahl,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 25. júla 2018,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: holandčina.

Rozsudok

- 1 Svojím odvolaním Európska únia navrhuje čiastočné zrušenie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 1. februára 2017, Kendrion/Európska únia (T-479/14, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2017:48), ktorým tento súd uložil Európskej únii povinnosť zaplatiť spoločnosti Kendrion NV náhradu škody vo výške 588 769,18 eura a 6 000 eur ako náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy spôsobenej tejto spoločnosti v dôsledku nedodržania primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. novembra 2011, Kendrion/Komisia (T-54/06, neuvverejnený, EU:T:2011:667) (ďalej len „vec T-54/06“), a v zostávajúcej časti žalobu zamietol.
- 2 Svojím vzájomným odvolaním Kendrion v podstate navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok a priznal jej náhradu škody vo výške 2 308 463,98 eura alebo subsidiárne v takej výške, ktorú Súdny dvor považuje za primeranú za majetkovú ujmu, a pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, náhradu škody vo výške 1 700 000 eur alebo subsidiárne v takej výške, ktorú Súdny dvor považuje za primeranú.

Právny rámec

Medzinárodné právo

- 3 Článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“) stanovuje:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...“.

- 4 Podľa článku 41 EDLP:

„Ak súd dospeje k záveru, že došlo k porušeniu dohovoru alebo jeho protokolov a v prípade, že vnútroštátne právo dotknutej Vysokej zmluvnej strany umožňuje len čiastočnú nápravu, súd prizná v prípade potreby poškodenej strane spravodlivé zadosťučinenie.“

Právo Únie

Charta

- 5 Hlava VI Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) s názvom „Spravodlivosť“ zahŕňa článok 47 s názvom „Právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces“, ktorý stanovuje:

„Každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom.“

Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Každý musí mať možnosť poradiť sa, obhajovať sa a nechať sa zastupovať.

...“

- 6 Vysvetlivky k Charte (Ú. v. EÚ C 303, 2007, s. 17) spresňujú, že článok 47 prvý odsek Charty vychádza z článku 13 EDLP. Článok 47 druhý odsek Charty zodpovedá článku 6 ods. 1 EDLP.

7 V článku 52 Charty s názvom „Rozsah a výklad práv a zásad“ sa uvádza:

„...“

3. V rozsahu, v akom táto charta obsahuje práva, ktoré zodpovedajú právam zaručeným v [EDLP], zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v uvedenom dohovore. Toto ustanovenie nebráni tomu, aby právo Únie priznávalo širší rozsah ochrany týchto práv.

...“

Štatút Súdneho dvora Európskej únie

8 Článok 56 druhý odsek Štatútu Súdneho dvora Európskej únie stanovuje:

„[Odvolanie na Súdny dvor] môže podať strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne. ...“

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 9 Návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 22. februára 2006 žalobkyňa, Kendrion NV, podala žalobu proti rozhodnutiu Komisie K(2005) 4634 z 30. novembra 2005 týkajúcej sa konania podľa článku [101 ZFEÚ] (vec COMP/F/38.354 – Plastové vrecia) [ďalej len „rozhodnutie K(2005) 4634“]. Táto spoločnosť vo svojej žalobe v podstate navrhovala, aby Všeobecný súd v celom rozsahu alebo čiastočne zrušil toto rozhodnutie, alebo subsidiárne, aby zrušil pokutu, ktorá jej bola uložená uvedeným rozhodnutím, alebo znížil výšku tejto pokuty.
- 10 Rozsudkom zo 16. novembra 2011, Kendrion/Komisia (T-54/06, neuvverejnený, EU:T:2011:667), Všeobecný súd zamietol túto žalobu.
- 11 Návrhom podaným 26. januára 2012 sa žalobkyňa odvolala proti rozsudku zo 16. novembra 2011, Kendrion/Komisia (T-54/06, neuvverejnený, EU:T:2011:667).
- 12 Súdny dvor rozsudkom z 26. novembra 2013, Kendrion/Komisia (C-50/12 P, EU:C:2013:771), toto odvolanie zamietol.

Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

- 13 Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 26. júna 2014 Kendrion podala žalobu proti Európskej únii na základe článku 268 ZFEÚ na dosiahnutie náhrady škody, ktorú táto spoločnosť údajne utrpela z dôvodu neprimeranej dĺžky konania pred Všeobecným súdom vo veci T-54/06.
- 14 V napadnutom rozsudku Všeobecný súd rozhodol:
1. Európska únia, zastúpená Súdny dvorom Európskej únie, je povinná zaplatiť spoločnosti Kendrion náhradu škody vo výške 588 769,18 eura z dôvodu majetkovej ujmy, ktorá tejto spoločnosti vznikla z dôvodu, že nebola dodržaná primeraná lehota na rozhodnutie vo veci T-54/06.
  2. Európska únia, zastúpená Súdny dvorom Európskej únie, je povinná zaplatiť spoločnosti Kendrion náhradu škody vo výške 6 000 eur z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorá tejto spoločnosti vznikla z dôvodu, že nebola dodržaná primeraná lehota na rozhodnutie vo veci T-54/06.

3. Náhrady škody uvedené v bodoch 1 a 2 vyššie budú zvýšené o úroky z omeškania plynúce odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku až do ich úplného zaplatenia v sadzbe stanovenej Európskou centrálnou bankou (ECB) pre jej hlavné refinančné operácie, zvýšenej o tri a pol percentuálneho bodu.
4. V zostávajúcej časti sa žaloba zamieta.
5. Európska únia, zastúpená Súdny dvorom Európskej únie, je povinná znášať svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť trovy konania vynaložené spoločnosťou Kendrion v súvislosti s námietkou neprípustnosti, ktorá viedla k vydaniu uznesenia zo 6. januára 2015, Kendrion/Európska únia (T-479/14, neuvverejnené, EU:T:2015:2).
6. Kendrion na jednej strane a Európska únia, zastúpená Súdny dvorom Európskej únie, na strane druhej znášajú svoje vlastné trovy konania súvisiace so žalobou, ktorá viedla k tomuto rozsudku.
7. Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania.“

Návrhy účastníkov konania

- 15 Svojím odvolaním Európska únia navrhuje, aby Súdny dvor:
  - zrušil bod 1 výroku napadnutého rozsudku,
  - zamietol ako nedôvodný návrh spoločnosti Kendrion na prvom stupni, v ktorom sa táto spoločnosť domáhala náhrady majetkovej ujmy, ktorú údajne utrpela, alebo subsidiárne znížil túto náhradu majetkovej ujmy na 175 709,87 eura a
  - uložil spoločnosti Kendrion povinnosť nahradiť trovy konania.
- 16 Kendrion navrhuje, aby Súdny dvor:
  - vyhlásil odvolanie za neprípustné,
  - subsidiárne zamietol odvolanie ako nedôvodné a
  - nariadil Európskej únii, aby nahradila trovy konania.
- 17 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor odvolaniu v celom rozsahu vyhovel.
- 18 Svojím vzájomným odvolaním Kendrion navrhuje, aby Súdny dvor zrušil body 1 až 6 výroku napadnutého rozsudku a vo svojom opätovnom rozhodnutí:
  - jej priznal náhradu škody vo výške 2 308 463,98 eura alebo subsidiárne v takej výške, ktorú Súdny dvor považuje za primeranú za majetkovú ujmu, a pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, náhradu škody vo výške 1 700 000 eur alebo subsidiárne v takej výške, ktorú Súdny dvor považuje za primeranú,
  - nariadil, aby sa tieto sumy zvýšili o úroky z omeškania, ktorých výšku [Súdny dvor] určí primerane a uplatnia sa od 26. novembra 2013,
  - subsidiárne vrátil vec v celom rozsahu alebo v jej časti Všeobecnému súdu, ktorý rozhodne v súlade s rozsudkom [Súdneho dvora],
  - uložil Európskej únii povinnosť nahradiť trovy konania.

- 19 Európska únia navrhuje, aby Súdny dvor:
- zamietol vzájomné odvolanie a
  - zaviazal spoločnosť Kendrion na náhradu trov konania.

O hlavnom odvolaní

O prípustnosti odvolania

Argumentácia účastníkov konania

- 20 Kendrion, ktorá je odporcom v hlavnom odvolaní, tvrdí, že odvolanie je neprípustné v celom rozsahu z dvoch dôvodov.
- 21 V prvom rade existuje konflikt záujmov vyplývajúci z toho, že Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že v tejto veci podá odvolanie sám na seba. Odvolanie tak porušuje článok 47 Charty, ktoré zaručuje právo na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom.
- 22 Kendrion sa preto domnieva, že odvolateľka nemala podať odvolanie proti napadnutému rozsudku.
- 23 Okrem toho a v každom prípade, keďže na jednej strane s cieľom byť v súlade s požiadavkami riadneho výkonu spravodlivosti, rozhodnutie podať toto odvolanie, ako aj výber a uvedenie dôvodov by mali byť prijaté zo strany orgánu oprávneného na tento účel v rámci Súdneho dvora Európskej únie, ktorý nie je zodpovedný za vykonávanie súdnej úlohy tohto súdu a ktorý naň nemá žiadny vplyv, a na druhej strane, keďže žiadny údaj v tejto súvislosti nie je uvedený v odvolaní, ktoré podala odvolateľka, Kendrion sa domnieva, že pokiaľ táto otázka nie je objasnená, odvolanie podané Súdnym dvorom Európskej únie je neprípustné.
- 24 V druhom rade Kendrion zdôrazňuje, že v rozsudku z 26. novembra 2013, Kendrion/Komisia (C-50/12 P, EU:C:2013:771), Súdny dvor rozhodol, že žaloba o náhradu škody podaná na Všeobecný súd je účinný spôsob nápravy, čím upustil od metódy znižovania pokút, ktorý uplatňoval pred vydaním tohto rozsudku. Skutočnosť, že Súdny dvor Európskej únie podal toto odvolanie napriek nákladom a oneskoreniu, ktoré tento návrh predstavuje pre Kendrion, však v praxi spochybňuje túto judikatúru.
- 25 Napokon, ak by bolo odvolanie prípustné, Kendrion tvrdí, že nezávislosť a nestrannosť Súdneho dvora vyžaduje, aby sa preskúmanie Súdneho dvora v prejednávanej veci obmedzilo výlučne na posúdenie toho, či sa Všeobecný súd dopustil zjavného porušenia uplatniteľných pravidiel alebo pristúpil k ich uplatneniu alebo výkladu tým spôsobom, že sa bez akejkoľvek dôvodnej pochybnosti dopustil nesprávneho právneho posúdenia.
- 26 Európska únia, ktorá je odvolateľkou v hlavnom odvolaní, na účely odôvodnenia svojej námietky neprípustnosti spochybňuje tvrdenia uvedené odporkyňou v hlavnom odvolaní.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 27 V prvom rade, pokiaľ ide o argumentáciu spoločnosti Kendrion založenú na tom, že existuje konflikt záujmov vyplývajúci z toho, že Súdny dvor Európskej únie rozhodol obrátiť sa odvolaním v danej veci sám na seba, pričom tento konflikt predstavuje porušenie základného práva spoločnosti Kendrion na nezávislý a nestranný súd, ako je stanovené v článku 47 druhom odseku Charty, je potrebné

pripomenúť, že podľa článku 13 ods. 1 ZEÚ je Súdny dvor Európskej únie inštitúciou Európskej únie, ktorá, ako vyplýva z článku 19 ods. 1 ZEÚ, sa skladá z viacerých súdov, konkrétne „zo Súdneho dvora, Všeobecného súdu a osobitných súdov“.

- 28 Článok 13 ods. 2 ZEÚ stanovuje, že každá inštitúcia Únie koná v medziach právomocí, ktoré sú jej zverené Zmluvami, a v súlade s postupmi, podmienkami a cieľmi v nich stanovenými.
- 29 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa článku 268 ZFEÚ má Súdny dvor Európskej únie právomoc rozhodovať spory o náhrade škody podľa článku 340 druhého a tretieho odseku ZFEÚ.
- 30 Článok 256 ods. 1 ZFEÚ spresňuje, že Všeobecný súd je príslušný prejednávať a rozhodovať v prvom stupni o žalobách a v konaniach uvedených v článku 268 ZFEÚ a že rozhodnutia vydané Všeobecným súdom na základe týchto žalôb môžu byť predmetom odvolania pred Súdny dvorom.
- 31 V súvislosti s posledným uvedeným je potrebné pripomenúť, že podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie môže odvolanie na Súdny dvor podať strana, ktorá so svojimi podaniami nebola úspešná vôbec alebo len čiastočne.
- 32 Okrem toho, pokiaľ ide o porušenie primeranej lehoty na rozhodnutie, treba pripomenúť, že Súdny dvor opakovane rozhodol, že sankciou pre súd Únie za porušenie jeho povinnosti rozhodnúť o veciach, ktoré sú mu predložené, v primeranej lehote, vyplývajúcej z článku 47 druhého odseku Charty, je žaloba o náhradu škody podaná na Všeobecný súd, pričom takáto žaloba o náhradu škody predstavuje účinný prostriedok nápravy. Súdny dvor tak spresnil, že návrh na náhradu škody spôsobenej nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie Všeobecným súdom nemožno predložiť priamo Súdnemu dvoru v rámci odvolania, ale musí sa podať na samotný Všeobecný súd (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 55, ako aj citovaná judikatúra).
- 33 Napokon žaloby o náhradu škody podľa článku 340 druhého odseku ZFEÚ musia smerovať proti Európskej únii, ktorá musí byť zastúpená inštitúciou Únie, ktorej konaním bola daná škoda údajne spôsobená.
- 34 Z vyššie uvedeného po prvé vyplýva, že v rámci žalôb o náhradu škody, ktorých cieľom je na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ dosiahnuť náhradu škody vyplývajúcej z porušenia zo strany Všeobecného súdu jeho povinnosti rozhodnúť v primeranej lehote, ako je dotknutá ujma, treba rozlišovať medzi na jednej strane inštitúciou „Súdny dvor Európskej únie“, ktorá sa ako inštitúcia Únie považuje za príčinu údajnej ujmy, a teda má postavenie žalovanej v prvostupňovom konaní, a prípadne odvolateľa v konaní o odvolaní, a na druhej strane Všeobecným súdom a Súdny dvorom ako súdmi, z ktorých sa táto inštitúcia skladá, ktoré sú príslušné rozhodovať o týchto návrhoch.
- 35 Okolnosť, že v prejednávanej veci je odvolateľkou v hlavnom odvolaní Európska únia zastúpená inštitúciou „Súdny dvor Európskej únie“ a zároveň súdom, na ktorý bolo odvolanie podané, je Súdny dvor, nie je dôsledkom voľby uvedenej odvolateľky, ale striktným uplatnením právnym predpisov Únie v danej oblasti.
- 36 Po druhé na rozdiel od toho, čo tvrdí Kendrion, takáto okolnosť neohrozuje základné právo osoby, ktorá sa domnieva, že Všeobecný súd nedodrжал primeranú lehotu na rozhodnutie, na nezávislý a nestranný súd, ako je stanovené v článku 47 druhom odseku Charty, keďže toto základné právo sa zaručuje tak v konaní na prvom stupni, ako aj v rámci odvolania.
- 37 Pokiaľ ide o konanie na prvom stupni, Súdny dvor už totiž spresnil, že Všeobecný súd, ktorý je príslušný podľa článku 256 ods. 1 ZFEÚ a ktorému bola predložená žiadosť o náhradu údajnej ujmy vyplývajúcej z prekročenia primeranej lehoty na rozhodnutie, je povinný o tejto žiadosti rozhodovať

v inom rozhodovacom zložení, než v ktorom rozhodoval v spore, ktorý viedol ku konaniu, ktorého dĺžka je kritizovaná (rozsudok z 21. januára 2016, Galp Energía España a i./Komisia, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 56, ako aj citovaná judikatúra).

- 38 Pokiaľ ide o odvolanie, rozhodnutie Európskej únie, zastúpenej Súdny dvorom Európskej únie, podať, ako je to v prejednávanej veci, odvolanie proti rozsudku vydanému Všeobecným súdom v rámci žaloby o náhradu škody prináleží výlučne predsedovi tejto inštitúcie, ktorý ju zastupuje. Okrem toho, keďže predseda tejto inštitúcie je aj predsedom Súdneho dvora ako súdneho orgánu, pri podaní takéhoto odvolania nezasahuje do súdneho prejednávania veci a pri výkone jeho úloh ho nahradí podpredseda.
- 39 Po tretie na rozdiel od toho, čo tvrdí Kendrion, nemožno platne namietať, že Európska únia sa mala vyhnúť podaniu tohto odvolania. Európska únia, zastúpená Súdny dvorom Európskej únie, ktorá v rámci žaloby na prvom stupni nemala úspech vo svojich dôvodoch, má podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie právo podať odvolanie proti napadnutému rozsudku. Žiadne ustanovenie práva Únie totiž neobmedzuje právo účastníkov podať odvolanie, pokiaľ sú splnené podmienky tohto ustanovenia, vrátane prípadu, že dotknutým účastníkom je Európska únia, ktorá je ako inštitúcia Únie zastúpená Súdny dvorom Európskej únie. Toto obmedzenie by okrem toho bolo v rozpore so zásadou rovnosti zbraní, ako uviedol generálny advokát v bode 26 svojich návrhov.
- 40 Prvé tvrdenie, ktoré Kendrion uviedla ako základ svojej námietky neprípustnosti, musí byť preto zamietnuté.
- 41 Pokiaľ ide v druhom rade o tvrdenie spoločnosti Kendrion založené na tom, že odvolateľka, ktorá podala hlavné odvolanie, podaním tohto odvolania spochybnila konštatovanie, podľa ktorého je žaloba o náhradu škody účinný spôsob nápravy, ku ktorému dospel samotný Súdny dvor v rozsudku z 26. novembra 2013, Kendrion/Komisia (C-50/12 P, EU:C:2013:771), okrem skutočnosti, že toto tvrdenie nerešpektuje rozlíšenie uvedené v bodoch 27 a 34 tohto rozsudku medzi na jednej strane Súdny dvorom Európskej únie ako inštitúciou, ktorá je navrhovateľkou v konaní o hlavnom odvolaní, a na druhej strane Súdny dvorom ako súdny orgánom, ktorý vydal uvedený rozsudok z 26. novembra 2013, Kendrion/Komisia (C-50/12 P, EU:C:2013:771), stačí uviesť, že skutočnosť, že Súdny dvor vo viacerých rozsudkoch vyvodil záver, že žaloba o náhradu škody je účinným spôsobom nápravy, nijako nebráni Súdnemu dvoru Európskej únie ako inštitúcii zastupujúcej Úniu, proti ktorej je podaná žaloba o náhradu škody, podať odvolanie proti rozhodnutiu Všeobecného súdu, ktorým sa rozhodlo o tejto žalobe, pokiaľ sú splnené podmienky uvedené v článku 56 Štatútu Súdneho dvora Európskej únie, a v dôsledku toho ani nespôsobuje neprípustnosť tohto odvolania.
- 42 Tento argument musí byť preto zamietnutý.
- 43 Napokon tvrdenie Kendrion týkajúce sa kritéria preskúmania, ktoré musí Súdny dvor uplatniť v rámci tohto odvolania, je takisto potrebné zamietnuť. Ako uviedol generálny advokát v bode 37 svojich návrhov, žiadne ustanovenie práva Únie neumožňuje domnievať sa, že preskúmanie, ktoré má vykonať Súdny dvor v rámci konania o odvolaní, ktoré Európska únia podala proti rozsudku, ktorý vydal Všeobecný súd v rámci žaloby o náhradu škody podanej na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ, je viac či menej široké v závislosti od inštitúcie, ktorá zastupuje Úniu.
- 44 Za týchto okolností je toto odvolanie prípustné. Toto konštatovanie napriek tomu nijako neprejudikuje výsledok preskúmania prípustnosti v rámci oddeleného posúdenia určitých tvrdení (rozsudok zo 4. mája 2017, RFA International/Komisia, C-239/15 P, neuvverejnený, EU:C:2017:337, bod 20 a citovaná judikatúra).

O veci samej

- 45 Európska únia uvádza na podporu svojho odvolania tri odvolacie dôvody.

Argumentácia účastníkov konania

- 46 Svojím prvým odvolacím dôvodom Európska únia tvrdí, že Všeobecný súd sa tým, že zastával názor, že existuje dostatočne priama príčinná súvislosť medzi porušením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 a stratou, ktorá vznikla spoločnosti Kendrion z dôvodu uhradenia nákladov na bankovú záruku počas obdobia, ktoré zodpovedá prekročeniu tejto primeranej lehoty, dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade pojmu „príčinná súvislosť“.
- 47 Európska únia konkrétne zastáva názor, že Všeobecný súd vychádzal z nesprávneho predpokladu, že voľba zriadiť bankovú záruku sa viaže len na jeden časový okamih, a to na „pôvodné rozhodnutie“ zriadiť túto záruku. No vzhľadom na to, že povinnosť zaplatiť pokutu existovala počas celého konania pred súdmi Únie, a dokonca aj po uplynutí tohto obdobia, keďže pokuta nebola zrušená, mala žalobkyňa v prvostupňovom konaní možnosť zaplatiť pokutu a splniť si tak povinnosť, ktorá jej bola v tejto súvislosti uložená. Tým, že mala možnosť zaplatiť pokutu v akomkoľvek okamihu, voľba žalobkyne nahradiť túto platbu bankovou zárukou je dlhodobou voľbou, ktorú zachovala počas celého konania. Rozhodujúca príčina zaplataenia nákladov na bankovú záruku preto spočíva v jej vlastnej voľbe nezaplatiť pokutu a túto platbu nahradiť bankovou zárukou, a nie v porušení primeranej lehoty na rozhodnutie.
- 48 Komisia sa prikláňa k tvrdeniam uvedeným odvolateľkou v konaní o hlavnom odvolaní.
- 49 Kendrion tvrdí, že skutočnosťou, ktorá je podstatná v tejto veci a na základe ktorej sa daná vec odlišuje od judikatúry vyplývajúcej najmä z rozsudku z 21. apríla 2005, Holcim (Deutschland)/Komisia (T-28/03, EU:T:2005:139, body 121 až 123), ako aj z uznesenia z 12. decembra 2007, Atlantic Container Line a i./Komisia (T-113/04, neuvyverejnené, EU:T:2007:377, body 39 a 40), je to, ako Všeobecný súd správne konštatoval v bodoch 87 až 89 napadnutého rozsudku, že v čase, keď odporkyňa v hlavnom odvolacom konaní zriadila bankovú záruku, nemohla a ani nemusela rozumne predvídať, že Všeobecný súd sa voči nej dopustil protiprávneho konania tým, že rozhodol na konci mimoriadne dlhej lehoty.
- 50 Okrem toho Kendrion, ktorá uznáva, že v skutočnosti si mohla celkom autonómne a z vlastných dôvodov zvoliť, či zriadi alebo nezriadi bankovú záruku, spresňuje, že vykonať toto právo neznamena, že musí znášať všetky nepriaznivé dôsledky okolností, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou rizika odvolateľky, ktorá podala hlavné odvolanie. Napokon Kendrion zdôrazňuje, že voľba medzi zriadením bankovej záruky a zaplatením pokuty je závažným rozhodnutím, ktoré nemožno neustále, či dokonca denne prehodnocovať, najmä vzhľadom na to, že treba brať do úvahy dlhodobé finančné záväzky, dohody uzavreté s poskytovateľmi bankovej záruky, finančnú situáciu podniku, ako aj vzťahy s akcionármi a ostatnými držiteľmi podielov.
- 51 Kendrion navrhuje tento odvolací dôvod zamietnuť.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 52 Treba pripomenúť, ako Súdny dvor už zdôraznil, že podmienka týkajúca sa príčinnej súvislosti stanovená v článku 340 druhom odseku ZFEÚ sa týka existencie dostatočne priamej príčinnej súvislosti medzi konaním inštitúcií Únie a škodou, pričom túto súvislosť musí preukázať žalobca tak, že vytýkané konanie musí byť rozhodujúcou príčinou ujmy (uznesenie z 31. marca 2011, Mauerhofer/Komisia, C-433/10 P, neuvyverejnené, EU:C:2011:204, bod 127 a citovaná judikatúra).
- 53 Na preukázanie existencie príčinnej súvislosti medzi konaním vytýkaným Súdnemu dvoru a údajnou škodou treba teda zistiť, či porušenie primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 je rozhodujúcou príčinou ujmy vyplývajúcej zo zaplataenia nákladov na bankovú záruku v období zodpovedajúcom prekročeniu uvedenej lehoty.

- 54 V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že v žalobe o náhradu škody podanej proti Komisii, okrem iného na účely úhrady nákladov na záruku vynaložených žalobcami s cieľom získať pozastavenie rozhodnutí o vymáhaní dotknutých náhrad v prípade rozhodnutí, ktoré boli neskôr stiahnuté, Súdny dvor už rozhodol, že ak rozhodnutie ukladajúce povinnosť zaplatiť pokutu zahŕňa možnosť zložiť zábezpeku na zabezpečenie uvedenej platby a úrokov z omeškania až do vydania rozhodnutia o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu, ujma spočívajúca v nákladoch na záruku nevyplýva z tohto rozhodnutia, ale z vlastnej voľby dotknutej osoby zriadiť záruku namiesto okamžitého splnenia povinnosti vrátiť uvedené náhrady. Za týchto podmienok Súdny dvor uviedol, že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi konaním vytykávaným Komisii a údajnou ujmou (pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. februára 2013, Inalca a Cremonini/Komisija, C-460/09 P, EU:C:2013:111, body 118 a 120).
- 55 Všeobecný súd však v bode 89 napadnutého rozsudku zastával názor, že súvislosť medzi prekročením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 a uhradením nákladov na bankovú záruku v období, ktoré zodpovedá tomuto prekročeniu, nemohla byť narušená pôvodnou voľbou spoločnosti Kendrion nezaplatiť okamžite pokutu uloženú rozhodnutím K(2005) 4634 a zriadiť bankovú záruku.
- 56 Konkrétne, ako vyplýva z bodov 87 a 88 napadnutého rozsudku, dvomi okolnosťami, z ktorých Všeobecný súd vychádzal, keď dospel k záveru uvedenému v bode 89 tohto rozsudku, je jednak to, že v čase, keď Kendrion podala žalobu vo veci T-54/06 a v čase, keď zriadila bankovú záruku, nebolo možné predvídať porušenie primeranej lehoty na rozhodnutie a táto spoločnosť mohla legitímne očakávať, že jej žaloba bude prejednaná v primeranej lehote, a jednak to, že k prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie došlo po tom, čo Kendrion uskutočnila svoje pôvodné rozhodnutie zriadiť uvedenú záruku.
- 57 Obe okolnosti uvedené Všeobecným súdom v bodoch 87 a 88 napadnutého rozsudku však nie sú relevantné na vyvodenie záveru, že príčinná súvislosť medzi porušením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 a ujmou vzniknutou spoločnosťou Kendrion v dôsledku zaplatenia nákladov na bankovú záruku v období zodpovedajúcom prekročeniu uvedenej lehoty nemohla byť prerušená voľbou tohto podniku zriadiť uvedenú záruku.
- 58 Bolo by to tak totiž len vtedy, ak by bolo zachovanie bankovej záruky povinné v tom zmysle, že podnik, ktorý podal žalobu proti rozhodnutiu Komisie, ktorým sa tomuto podniku ukladá pokuta, a zvolil si zriadenie bankovej záruky s cieľom vyhnúť sa okamžitému výkonu tohto rozhodnutia, by nemal právo pred vyhlásením rozsudku o tejto žalobe zaplatiť uvedenú pokutu a ukončiť tak bankovú záruku, ktorú zriadil (rozsudok z tohto dňa, C-138/17 P a C-146/17 P, Európska únia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, bod 28).
- 59 Ako však uviedol generálny advokát v bodoch 57, 69 a 70 svojich návrhov a ako Súdny dvor už konštatoval, zachovanie bankovej záruky, rovnako ako jej zriadenie, spadá do diskrečnej právomoci dotknutého podniku so zreteľom na jeho finančné záujmy. Žiadne ustanovenie práva Únie totiž nebráni tomu, aby tento podnik kedykoľvek ukončil bankovú záruku, ktorú zriadil, a zaplatil uloženú pokutu, ak so zreteľom na vývoj okolností v porovnaní s okolnosťami existujúcimi v čase zriadenia tejto záruky sa uvedený podnik domnieva, že táto možnosť je preň výhodnejšia. Tak by to mohlo byť najmä v prípade, že na základe priebehu konania na Všeobecnom súde sa dotknutý podnik domnieva, že rozsudok bude vydaný neskôr, ako pôvodne predpokladal, a v dôsledku toho budú náklady na bankovú záruku vyššie ako náklady, s ktorými počítal pri jej zriadení (rozsudok z tohto dňa, C-138/17 P a C-146/17 P, Európska únia/Gascogne Sack Deutschland a Gascogne, bod 29).
- 60 V prejednávanej veci vzhľadom na skutočnosť, že v septembri 2008, t. j. 2 roky a 6 mesiacov po podaní žaloby vo veci T-54/06, ešte stále nezačala ústna časť konania v tejto veci, ako vyplýva z konštatovaní uvedených Všeobecným súdom v bode 48 napadnutého rozsudku, a zároveň, že lehota, ktorú samotná Kendrion považovala tak vo svojej žalobe v konaní na prvom stupni, ako aj v jej vzájomnom odvolaní, za obvyklú lehotu na prejednanie žalôb o neplatnosť vo veciach hospodárskej súťaže, je práve 2 roky a 6 mesiacov, treba konštatovať, že najneskôr v septembri 2008 Kendrion nemohla nevedieť, že dĺžka

konania v uvedenej veci bude oveľa väčšia, ako sa pôvodne domnievala, a mohla prehodnotiť vhodnosť zachovať bankovú záruku vzhľadom na dodatočné náklady, ktoré mohlo zachovanie tejto záruky zahŕňať.

- 61 Za týchto podmienok porušenie primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 nemôže byť rozhodujúcou príčinou ujmy, ktorá vznikla spoločnosti Kendrion z dôvodu zaplatenia nákladov na bankovú záruku v období, ktoré zodpovedalo prekročeniu tejto lehoty. Ako uviedol generálny advokát v bode 80 svojich návrhov, táto ujma vyplýva z vlastného rozhodnutia spoločnosti Kendrion zachovať bankovú záruku počas konania v tejto veci napriek finančným dôsledkom, ktoré toto zachovanie zahŕňalo.
- 62 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že Všeobecný súd sa tým, že zastával názor, že existuje dostatočne priama príčinná súvislosť medzi porušením primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 a stratou, ktorá vznikla spoločnosti Kendrion z dôvodu uhradenia nákladov na bankovú záruku počas obdobia, ktoré zodpovedá prekročeniu tejto lehoty, dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade pojmu „príčinná súvislosť“.
- 63 V dôsledku toho keďže tento odvolací dôvod musí byť prijatý, je potrebné zrušiť bod 1 výroku napadnutého rozsudku, pričom nie je potrebné rozhodovať o druhom a treťom odvolacom dôvode, ktoré uviedla Európska únia na podporu svojho odvolania.

O vzájomnom odvolaní

- 64 Na podporu svojho vzájomného odvolania Kendrion uvádza štyri odvolacie dôvody.

O treťom odvolacom dôvode

- 65 Svojím tretím odvolacím dôvodom Kendrion vytýka Všeobecnému súdu, že nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia pri výklade pojmu „príčinná súvislosť“ v rámci vymedzenia obdobia zodpovedajúceho prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie a pri posúdení majetkovej ujmy vyplývajúcej so zaplatenia nákladov na bankovú záruku.
- 66 Keďže, ako vyplýva z bodu 63 tohto rozsudku, bod 1 výroku napadnutého rozsudku bol zrušený, nie je potrebné skúmať tento tretí odvolací dôvod.

O prvom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 67 Svojím prvým odvolacím dôvodom Kendrion tvrdí, že Všeobecný súd sa tým, že zastával názor, že dĺžka 26 mesiacov (15 mesiacov a 11 mesiacov) od skončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania bola primeraná na prejednanie veci T-54/06, dopustil nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočne odôvodnil stanovenie primeranej lehoty na rozhodnutie a tým aj dĺžky prekročenia uvedenej lehoty.
- 68 V prvom rade Kendrion tvrdí, že na účely stanovenia primeranej lehoty na rozhodnutie mal Všeobecný súd najskôr zohľadniť celkovú dĺžku konania. Ďalej, tak na základe judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj podrobnej správy z roku 2012 s názvom „Európske justičné systémy“, ktorú vydala Európska komisia pre efektívnosť súdnictva (ďalej len „správa komisie CEPEJ za rok 2012“), a vzhľadom na zložitnosť vyplývajúcu z medzinárodnej povahy Všeobecného súdu, mal tento súd

stanoviť primeranú lehotu na rozhodnutie vo veci T-54/06 na 2 roky a 6 mesiacov. Napokon mal Všeobecný súd rozhodnúť, že prekročenie primeranej lehoty na rozhodnutie predstavuje 3 roky a 3 mesiace.

- 69 Kendrion spresňuje, že aj dĺžka konania prekračujúca dva a pol roka môže byť primeraná na konanie vo veci, ako je prejednávaná vec, pod podmienkou, že existuje osobitné odôvodnenie. Podľa spoločnosti Kendrion však v prejednávanej veci nemôže žiadna z okolností tejto veci odôvodniť dĺžku konania pred Všeobecným súdom prekračujúcu dva a pol roka a ešte menej obdobie 26 mesiacov medzi ukončením písomnej časti konania a začatím ústnej časti konania.
- 70 V druhom rade Všeobecný súd neodôvodnil posúdenie uvedené v bode 58 napadnutého rozsudku, a to ani pokiaľ ide o obdobie 15 mesiacov, ani pokiaľ ide o ďalšie obdobie jedného mesiaca na každú z vecí. Okrem toho existuje rozpor v tom, či sa tento prístup zakladá na myšlienke, že zložitosť rastie s počtom vecí, hoci táto zložitosť už bola zohľadnená pri stanovení doby nečinnosti 15 mesiacov, ktorá sa považuje za oprávnenú v každej veci týkajúcej sa kartelu, a že v rozsudku z 26. novembra 2013, Kendrion/Komisia (C-50/12 P, EU:C:2013:771, bod 104), Súdny dvor konštatoval, že dôvody, ktoré uviedla Kendrion nepredstavovali „osobitne vysoký stupeň obtiažnosti“.
- 71 Európska únia zastáva názor, že tvrdenia spoločnosti Kendrion sú neprípustné a v každom prípade nedôvodné.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 72 Pokiaľ ide v prvom rade o argumentáciu založenú na nesprávnom právnom posúdení pri stanovení primeranej lehoty na rozhodnutie, po prvé je potrebné zdôrazniť, že v rozpore s tým, čo sa snaží tvrdiť Kendrion, z napadnutého rozsudku vyplýva, že na účely určenia primeranej lehoty na rozhodnutie a v dôsledku toho dĺžky trvania prekročenia tejto lehoty Všeobecný súd zohľadnil celú dĺžku konania vo veci T-54/06.
- 73 V bode 62 napadnutého rozsudku totiž Všeobecný súd spresnil, že z preskúmania spisu v tejto veci nevyplývala žiadna skutočnosť umožňujúca dospieť k záveru, že existuje neodôvodnené obdobie nečinnosti na jednej strane od podania žaloby do dátumu podania dupliky a na strane druhej od začatia ústnej časti konania do vyhlásenia rozsudku, ktorým sa končí konanie v prejednávanej veci. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd overil, že dĺžka prvej a poslednej fázy konania vo veci T-54/06 bola primeraná na riešenie tejto veci a len dĺžka prechodnej fázy konania, a to od ukončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania, bola podľa názoru Všeobecného súdu neprimeraná. Táto okolnosť následne viedla k tomu, že bola neprimerane zvýšená celková dĺžka konania v zmysle článku 47 druhého odseku Charty.
- 74 Po druhé na rozdiel od toho, čo tvrdí Kendrion, v žiadnom ustanovení práva Únie sa nestanovuje, že pokiaľ ide o riešenie prípadov v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré boli predložené Všeobecnému súdu, ako je prípad vo veci samej, dĺžka trvania 2 roky a 6 mesiacov sa musí považovať za primeranú na účely článku 47 druhého odseku Charty.
- 75 V tejto súvislosti Kendrion na odôvodnenie svojej argumentácie odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj na správu komisie CEPEJ za rok 2012.
- 76 Pokiaľ však ide o judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ak so zreteľom na článok 52 ods. 3 Charty zásady vyplývajúce z tejto judikatúry vzhľadom na právo každej osoby na rozhodnutie o jej veci v primeranej lehote, ktoré je zakotvené v článku 6 ods. 1 EDLP, môžu byť zohľadnené s cieľom spresniť rozsah a význam zodpovedajúceho práva uvedeného v článku 47 druhom odseku Charty, nič to nemení na tom, že v súlade s tým, čo uviedol generálny advokát v bode 146 svojich návrhov, Kendrion

neuviedla žiadny rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva, z ktorého by vyplývalo, že v konaniach vo veciach kartelov prejednávanych Všeobecným súdom, ako je konanie v prejednávanej veci, sa dĺžka 2 roky a 6 mesiacov musí považovať za primeranú.

- 77 Pokiaľ ide o správu komisie CEPEJ za rok 2012, okrem skutočnosti, že táto správa neobsahuje pravidlá práva, treba uviesť, že z tejto správy nevyplýva preskúmanie lehôt prejednávania vecí na súdoch Únie, ale lehôt súdov v členských štátoch Rady Európy. Nemožno preto platne tvrdiť, ako uviedol generálny advokát v bode 147 svojich návrhov, že z tejto správy vyplýva, že trvanie konania na Všeobecnom súde vo veci z oblasti hospodárskej súťaže, akou je aj prejednávaná vec, by nemalo prekročiť dva a pol roka.
- 78 Všeobecný súd tak v bode 58 napadnutého rozsudku mohol bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia uviesť, že obdobie 26 mesiacov (teda 15 mesiacov a 11 mesiacov) od ukončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania bolo na riešenie veci T-54/06 primerané.
- 79 Napokon, pokiaľ ide o tvrdenie spoločnosti Kendrion uvedené v bode 69 tohto rozsudku, ktoré v skutočnosti spočíva v spochybnení posúdení Všeobecného súdu vzhľadom na osobitné okolnosti veci T-54/06, treba uviesť, že odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, nemôže od Súdneho dvora žiadať, aby svojím vlastným posúdením nahradil posúdenie Všeobecného súdu. Podľa ustálenej judikatúry sa totiž odvolanie obmedzuje na právne otázky. Všeobecný súd je preto ako jediný oprávnený zistiť a posúdiť relevantné skutočnosti, ako aj posúdiť predložené dôkazné prostriedky. Posúdenie tohto skutkového stavu a dôkazných prostriedkov teda s výnimkou ich skreslenia nezakladá právnu otázku, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu Súdny dvorom v rámci odvolacieho konania (uznesenie z 3. septembra 2013, Indromacchine a i./Komisia, C-34/12 P, neuvyverejnené, EU:C:2013:552, bod 64, ako aj citovaná judikatúra). V tomto prípade však Kendrion nenamietala, a už vôbec nepreukázala takéto skreslenie, preto je toto tvrdenie neprípustné.
- 80 Pokiaľ ide v druhom rade o tvrdenie založené na nedostatku odôvodnenia, treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry musia z odôvodnenia rozsudku jasne a jednoznačne vyplývať úvahy Všeobecného súdu, aby sa dotknuté osoby mohli oboznámiť s dôvodmi prijatého rozhodnutia a Súdny dvor mohol vykonať svoje súdne preskúmanie (rozsudok z 2. apríla 2009, France Télécom/Komisia, C-202/07 P, EU:C:2009:214, bod 29 a citovaná judikatúra).
- 81 Na rozdiel od toho, čo tvrdí Kendrion, Všeobecný súd v bodoch 50 až 57 napadnutého rozsudku dostatočne uviedol dôvody, pre ktoré sa domnieval, že obdobie 26 mesiacov (teda 15 mesiacov a 11 mesiacov) od ukončenia písomnej časti konania do začatia ústnej časti konania bolo na riešenie veci T-54/06 primerané.
- 82 V dôsledku toho musí byť prvý odvolací dôvod zamietnutý ako sčasti neprípustný a sčasti nedôvodný.

O druhom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 83 Svojím druhým odvolacím dôvodom Kendrion vytýka Všeobecnému súdu, že sa dopustil zjavne nesprávneho posúdenia, ako aj nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, keď zamietol návrh na náhradu škody z titulu majetkovej ujmy utrpenej v dôsledku zaplatenia úrokov z omeškania z dôvodu, že odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, nepredložila žiaden dôkaz, ktorý by umožňoval preukázať, že počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie bola výška úrokov z omeškania väčšia ako výhoda, ktorá jej vyplývala z toho, že počas uvedeného obdobia mohla užívať sumu pokuty zvýšenú o úroky z omeškania. Okrem toho Kendrion tvrdí, že Všeobecný

súd sa tým, že nezohľadnil jej subsidiárny návrh zaviazat' Európsku úniu na sumu, ktorú tento súd považuje za primeranú, hoci mal k dispozícii dostatok informácií na rozhodnutie v tejto súvislosti, dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

- 84 Na podporu svojej argumentácie týkajúcej sa údajného zjavne nesprávneho posúdenia Kendrion odkazuje na jednej strane na body 42 a 43 svojej žaloby na prvom stupni, podľa ktorých preukázala, že musela zaplatiť Komisii úroky v sadzbe 3,56 % a že sama získala výhodu rovnajúcu sa úrokom stanoveným v zmluve o pôžičke, ktorú poberala počas rovnakého obdobia, a na druhej strane na prílohu V.3 tejto žaloby, v ktorej bola spresnená výška daných úrokov. Rovnako odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, odkazuje na body 6 a 45 uvedenej žaloby, v zmysle ktorých podľa nej výslovne navrhla, že poskytne dôkazy a predloží podporné dokumenty. Na pojednávaní pred Všeobecným súdom bola podľa tejto spoločnosti prejednávaná aj ujma.
- 85 Európska únia sa domnieva, že tvrdenia smerujúce proti posúdeniam Všeobecného súdu týkajúce sa majetkovej ujmy uvádzanej z titulu zaplataenia úrokov z omeškania zo sumy pokuty musia byť zamietnuté ako neprípustné alebo subsidiárne ako nedôvodné. Pokiaľ ide o argumentáciu týkajúcu sa subsidiárneho návrhu, Európska únia predovšetkým tvrdí, že tento návrh je neprípustný, a podporne uvádza, že v každom prípade Všeobecný súd tým, že zamietol návrh na náhradu majetkovej ujmy v súvislosti so zaplatením úrokov z omeškania zo sumy pokuty z dôvodu, že odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, nepreukázala existenciu uvádzanej ujmy, hoci tak bola povinná, na základe dostatočných dôvodov takisto zamietol tento subsidiárny návrh.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 86 V prvom rade je potrebné pripomenúť, ako Všeobecný súd uviedol v bode 64 napadnutého rozsudku, že každá škoda, ktorej náhrada sa požaduje v rámci žaloby o mimozmluvnej zodpovednosti Únie na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ, musí byť skutočná a určitá (rozsudok z 30. mája 2017, Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, bod 61 a citovaná judikatúra).
- 87 V tejto súvislosti treba uviesť, ako uviedol generálny advokát v bode 87 svojich návrhov, že pokiaľ akt alebo opomenutie inštitúcie Únie môže viesť k vzniku určitých nákladov pre podnik, zároveň však preň môže priniesť určité výhody, možno sa domnievať, že existuje ujma v zmysle článku 340 ZFEÚ len vtedy, ak je čistý rozdiel medzi nákladmi a príjmami vyplývajúcimi z konania vytykáneho tejto inštitúcií záporný.
- 88 Pokiaľ ide o údajnú ujmu vyplývajúcu zo zaplataenia úrokov z omeškania zo sumy pokuty počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie, v skutočnosti sa možno domnievať, že existuje skutočná a určitá ujma len vtedy, ak sú úroky, ktoré vznikli počas tohto obdobia, vyššie ako výhoda, ktorú mohla odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, získať z toho, že počas uvedeného obdobia využívala sumu rovnajúcu sa výške pokuty zvýšenú o úroky z omeškania.
- 89 Okrem toho Súdny dvor spresnil, že prináleží účastníkovi konania, ktorý sa dovoľáva vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie, aby predložil presvedčivé dôkazy tak o existencii, ako aj o rozsahu ujmy, na ktorú sa odvoľáva (rozsudok z 30. mája 2017, Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, bod 62 a citovaná judikatúra).
- 90 V tomto prípade však Všeobecný súd po tom, ako v bode 76 napadnutého rozsudku uviedol, že počas konania vo veci T-54/06 Kendrion nezaplatila pokutu ani úroky z omeškania, a teda počas konania v tejto veci Kendrion mohla užívať sumu, ktorá zodpovedala sume tejto pokuty zvýšenej o úroky z omeškania, v bode 77 napadnutého rozsudku vyvodil záver, že odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, nepredložila dôkazy umožňujúce preukázať, že počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu

primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06, bola výška úrokov z omeškania, ktoré boli neskôr zaplatené Komisii, väčšia ako výhoda, z ktorej mala prospech z dôvodu možnosti užívať sumu rovnajúcu sa sume pokuty zvýšenej o úroky z omeškania.

- 91 Všeobecný súd okrem toho v bode 78 napadnutého rozsudku uviedol, že toto posúdenie nemožno spochybniť spôsobom výpočtu navrhnutým odvolateľkou, ktorá podala vzájomné odvolanie, ktorý mal spočívať v tom, že sa zníži výška údajnej ujmy o náklady na financovanie, ktoré by táto odvolateľka musela znášať z dôvodu financovania bankou, ak by bola povinná zaplatiť pokutu 26. augusta 2010. V tejto súvislosti Všeobecný súd v bode 79 uvedeného rozsudku konštatoval, že Kendrion nikdy netvrdila, a *a fortiori* ani nepreukázala, že by bola nútená využiť financovanie treťou stranou s cieľom zaplatiť sumu pokuty, ktorú uložila Komisia.
- 92 Za týchto podmienok, ako vyplýva z bodov 86 až 89 tohto rozsudku, Všeobecný súd jednak v bode 80 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že nebolo preukázané, že počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06 bola odvolateľke, ktorá podala vzájomné odvolanie, spôsobená skutočná a určitá ujma v súvislosti so zaplatením úrokov z omeškania z nezaplatenej pokuty, a jednak správne zamietol návrh na náhradu škody, ktorá žalobkyni údajne vznikla z tohto dôvodu.
- 93 Kendrion však tvrdí, po prvé, že Všeobecný súd sa v bodoch 77 a 79 napadnutého rozsudku dopustil zjavne nesprávneho posúdenia, ktoré údajne vyplýva z bodov 42 a 43 jej žaloby v prvom stupni, ako aj z prílohy V.3 tejto žaloby.
- 94 V tomto ohľade treba pripomenúť, tak ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, že takéto skreslenie musí zjavne vychádzať z listín založených v spise bez toho, aby bolo potrebné vykonať nové posúdenie skutkového stavu a dôkazov (rozsudok z 8. marca 2016, Grécko/Komisia, C-431/14 P, EU:C:2016:145, bod 32, ako aj citovaná judikatúra).
- 95 No na rozdiel od toho, čo tvrdí Kendrion, ani z tabuľky uvedenej v prílohe V.3 jej žaloby v prvostupňovom konaní zobrazujúcej náklady, ktoré by údajne musela znášať z dôvodu financovania pokuty a úrokov bankou, ak by bola povinná zaplatiť pokutu 26. augusta 2010, ani z návrhu poskytnúť dokumenty týkajúce sa danej prílohy V.3, uvedeného v bode 45 jej žaloby na prvom stupni, nevyplýva, že body 77 a 79 napadnutého rozsudku obsahujú zjavne nesprávne posúdenie. Je pravda, že z týchto skutočností vyplýva, že Kendrion naozaj stanovila svoju ujmu so zreteľom na výhodu, ktorá jej vznikla vďaka nezaplateniu pokuty, čo Všeobecný súd navyše nijako nepoprel. Tento súd však v bode 79 tohto rozsudku mohol konštatovať, pričom sa nedopustil skreslenia, že Kendrion nepreukázala, že potrebovala financovanie treťou osobou na účely zaplatenia pokuty, ktorá jej bola uložená.
- 96 Po druhé Kendrion tvrdí, že Všeobecný súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie, keď v bode 80 napadnutého rozsudku zamietol jej žiadosť o náhradu škody v súvislosti so zaplatením úrokov z omeškania počas obdobia zodpovedajúceho prekročeniu primeranej lehoty na rozhodnutie.
- 97 Odôvodnenie uvedené Všeobecným súdom v bodoch 76 až 79 napadnutého rozsudku je však dostatočné na to, aby sa mohla Kendrion oboznámiť s dôvodmi, z ktorých Všeobecný súd vychádzal pri zamietnutí jej návrhu na náhradu škody z titulu úrokov z omeškania, a poskytuje Súdnemu dvoru dostatok podkladov potrebných na uskutočnenie preskúmania v rámci odvolania.
- 98 Z judikatúry uvedenej v bode 80 tohto rozsudku vyplýva, že napadnutý rozsudok nie je v tomto ohľade nedostatočne odôvodnený.
- 99 Po tretie Kendrion vytyka Všeobecnému súdu, že tým, že nezohľadnil jej subsidiárny návrh zaviazat Európsku úniu na sumu, ktorú tento súd považuje za primeranú, hoci mal k dispozícii dostatok informácií na rozhodnutie v tejto súvislosti, sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

- 100 Jednak však vzhľadom na bod 80 napadnutého rozsudku, a najmä konštatovanie Všeobecného súdu o neexistencii skutočnej a určitej škody z dôvodu zaplatenia úrokov z omeškania, ako aj vzhľadom na judikatúru uvedenú v bodoch 35 a 36 napadnutého rozsudku, podľa ktorej ak jedna z podmienok založenia mimozmluvnej zodpovednosti Únie nie je splnená, musí byť žaloba ako celok zamietnutá bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ostatné podmienky (pozri najmä rozsudok zo 14. októbra 1999, Atlanta/Európske spoločenstvo, C-104/97 P, EU:C:1999:498, bod 65), z napadnutého rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd zamietol žiadosť o náhradu škody spojenú so zaplatením uvedených úrokov v celom rozsahu.
- 101 Za týchto podmienok je argumentácia uvedená spoločnosťou Kendrion v rámci tohto odvolacieho dôvodu nedôvodná.
- 102 Vzhľadom na to je potrebné tento odvolací dôvod zamietnuť v celom rozsahu ako nedôvodný.

O štvrtom odvolacom dôvode

Argumentácia účastníkov konania

- 103 V rámci svojho štvrtého žalobného dôvodu Kendrion tvrdí, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri určení náhrady škody z dôvodu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z prekročenia primeranej lehoty na rozhodnutie. Konkrétne Všeobecný súd tým, že priznal náhradu škody v symbolickej výške 6 000 eur namiesto náhrady zodpovedajúcej 5 % z výšky pokuty, podľa spoločnosti Kendrion porušil jej právo na spravodlivé zadostučinenie v zmysle článku 41 EDLP, a tým aj jej právo na účinný prostriedok nápravy v zmysle článku 47 Charty. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúca sa článku 41 EDLP v spojení s riešením prijatým Súdnym dvorom v rozsudku zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia (C-185/95 P, EU:C:1998:608), podľa nej podporuje toto tvrdenie.
- 104 Subsidiárne Kendrion navrhuje, aby Súdny dvor sám primerane stanovil sumu, ktorú by jej mohol vyčleniť ako primeranú náhradu škody za porušenie základnej zásady rozhodnutia v primeranej lehote zo strany inštitúcie Únie, alebo vrátil vec Všeobecnému súdu.
- 105 Európska únia v prvom rade zastáva názor, že tvrdenia spoločnosti Kendrion sú neprípustné a v každom prípade nedôvodné.

Posúdenie Súdnym dvorom

- 106 V prvom rade je potrebné podotknúť, rovnako ako to urobil generálny advokát v bode 127 svojich návrhov, že judikatúra vyplývajúca z rozsudku zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia (C-185/95 P, EU:C:1998:608), z ktorej Kendrion vychádza pri svojom tvrdení, že Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri určení nemajetkovej ujmy a na ktorej zakladá svoj návrh na náhradu škody v sume zodpovedajúcej 5 % pokuty, bola Súdnym dvorom zmenená (pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. novembra 2013, Kendrion/Komisia, C-50/12 P, EU:C:2013:771, body 77 až 108, ako aj citovanú judikatúru), a preto už nie je relevantná na účely stanovenia náhrady škody určenej podľa článku 340 ZFEÚ na nápravu nemajetkovej ujmy spôsobenej nedodržaním primeranej lehoty na rozhodnutie.
- 107 Za týchto podmienok argumentácia spoločnosti Kendrion, ktorej cieľom je spochybníť odmietnutie Všeobecného súdu priznať jej sumu vo výške zodpovedajúcej 5 % uloženej pokuty a dosiahnuť, aby Súdny dvor takúto sumu priznal, musí byť zamietnutá.

- 108 V druhom rade je potrebné zdôrazniť, v rozpore s tým, čo tvrdí odvolateľka, ktorá podala vzájomné odvolanie, že vzhľadom na povahu nemajetkovej ujmy môže náhrada škody, o akú ide v prejednávanej veci, predstavovať v zmysle článku 340 ZFEÚ primerané zadostučinenie na účely náhrady takejto ujmy (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. júna 1979, V./Komisia, 18/78, EU:C:1979:154, bod 19), takže táto odvolateľka sa nemôže dovoliavať svojho práva na účinný prostriedok nápravy v zmysle článku 47 Charty.
- 109 Keďže, ako vyplýva z bodu 6 tohto rozsudku, článok 41 EDLP nezodpovedá článku 47 Charty, posúdenie uvedené v bode 135 napadnutého rozsudku nemožno v žiadnom prípade spochybníť judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcou sa článku 41 EDLP.
- 110 Napokon je potrebné pripomenúť, že v osobitnom kontexte žalôb o náhradu škody Súdny dvor opakovane rozhodol, že ak Všeobecný súd konštatoval existenciu škody, má sám právomoc posúdiť v medziach návrhu spôsob a rozsah náhrady tejto škody. Na to, aby Súdny dvor mohol vykonávať súdne preskúmanie rozsudkov Všeobecného súdu, musia byť tieto rozsudky dostatočne odôvodnené, a pokiaľ ide o posúdenie ujmy, musia uvádzať kritériá zohľadnené na účely stanovenia priznanej sumy (rozsudok z 30. mája 2017, Safa Nicu Sepahan/Rada, C-45/15 P, EU:C:2017:402, body 50 a 51, ako aj citovaná judikatúra).
- 111 Ako však uviedol generálny advokát v bode 124 svojich návrhov, Všeobecný súd v prvom rade v bodoch 117 až 128 napadnutého rozsudku dostatočne vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k názoru, že určité položky nemajetkovej ujmy uvádzané odvolateľkou, ktorá podala vzájomné odvolanie, boli z právneho hľadiska z jej strany dostatočne preukázané, zatiaľ čo iné neboli. Následne v bode 129 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol, že vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci zistená nemajetková ujma, t. j. ujma spôsobená z dôvodu dlhodobého stavu neistoty, v ktorom sa táto odvolateľka nachádzala v priebehu konania vo veci T-54/06, nebola úplne nahradená konštatovaním porušenia primeranej lehoty na rozhodnutie. Napokon v bodoch 130 až 134 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uviedol kritériá, ktoré zohľadnil na účely určenia výšky náhrady škody.
- 112 V dôsledku toho nemožno Všeobecnému súdu vytýkať, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 135 napadnutého rozsudku dospel k záveru, že náhrada škody vo výške 6 000 eur, priznaná odvolateľke, ktorá podala vzájomné odvolanie, predstavuje náhradu primeranú ujme, ktorá jej bola spôsobená z dôvodu dlhodobého stavu neistoty, v ktorom sa nachádzala v konaní vo veci T-54/06.
- 113 Preto treba štvrtý odvolací dôvod zamietnuť ako nedôvodný.
- 114 Zo všetkých predchádzajúcich úvah vyplýva, že vzájomné odvolanie sa musí zamietnuť v celom rozsahu.

O žalobe pred Všeobecným súdom

- 115 V súlade s článkom 61 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. V danej veci môže vydať konečný rozsudok sám, ak to stav konania dovoľuje, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecného súdu.
- 116 V prejednávanej veci sa Súdny dvor domnieva, že je potrebné právoplatne rozhodnúť o žalobe o náhradu škody podanej spoločnosťou Kendrion v rozsahu, v akom sa týka náhrady ujmy vyplývajúcej zo zaplatenia nákladov na bankovú záruku po uplynutí primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06.

- 117 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie v zmysle článku 340 druhého odseku ZFEÚ je podmienený súčasným splnením podmienok, ktorými sú protiprávnosť konania vytykaného inštitúcii Únie, existencia škody a existencia príčinnej súvislosti medzi uvádzaným konaním inštitúcie a údajnou škodou (rozsudok z 20. septembra 2016, Ledra Advertising a i./Komisia a ECB, C-8/15 P až C-10/15 P, EU:C:2016:701, bod 64, ako aj citovaná judikatúra).
- 118 Ako pripomenul Všeobecný súd v bode 36 napadnutého rozsudku, vzhľadom na to, že jedna z týchto podmienok nie je splnená, žaloba musí byť zamietnutá v celom rozsahu bez toho, aby bolo potrebné preskúmať ďalšie podmienky mimozmluvnej zodpovednosti Únie (rozsudok zo 14. októbra 1999, Atlanta/Európske spoločenstvo, C-104/97 P, EU:C:1999:498, bod 65 a citovaná judikatúra). Súd Únie okrem toho nie je povinný pri skúmaní týchto podmienok dodržiavať určité poradie (rozsudok z 18. marca 2010, Trubowest Handel a Makarov/Rada a Komisia, C-419/08 P, EU:C:2010:147, bod 42, ako aj citovaná judikatúra).
- 119 Z dôvodov uvedených v bodoch 52 až 62 tohto rozsudku musí byť žaloba o náhradu škody, ktorú Kendrion podala na Všeobecnom súde a ktorej cieľom je získať náhradu majetkovej ujmy spočívajúcej v uhradení nákladov na bankovú záruku po uplynutí primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci T-54/06, zamietnutá.

O trovách

- 120 Podľa článku 184 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou vo veci samej, potom rozhodne aj o trovách konania.
- 121 Podľa článku 138 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku uplatniteľného na konanie o odvolaní na základe článku 184 ods. 1 uvedeného rokovacieho poriadku je účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.
- 122 Vzhľadom na to, že Európska únia navrhla zaviazat spoločnosť Kendrion na náhradu trov konania a táto spoločnosť nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ju, aby znášala svoje vlastné trovy konania a nahradila všetky trovy konania, ktoré vznikli Európskej únii v rámci tohto odvolacieho konania.
- 123 Podľa článku 138 ods. 3 rokovacieho poriadku Európska únia a Kendrion znášajú svoje vlastné trovy konania súvisiace s konaním na prvom stupni.
- 124 Článok 140 ods. 1 rokovacieho poriadku, ktorý je tiež uplatniteľný na konanie o odvolaní podľa článku 184 ods. 1 tohto rokovacieho poriadku, stanovuje, že členské štáty a inštitúcie, ktoré vstúpili do konania ako vedľajší účastníci konania, znášajú svoje vlastné trovy konania. Okrem toho podľa článku 184 ods. 4 rokovacieho poriadku ak vedľajší účastník konania v konaní na prvom stupni, ktorý sa zúčastnil na písomnej alebo ústnej časti konania pred Súdnym dvorom, sám nepodal odvolanie, Súdny dvor môže rozhodnúť, že tento vedľajší účastník konania znáša svoje vlastné trovy konania.
- 125 Komisia, ktorá bola vedľajším účastníkom konania v prvostupňovom konaní a zúčastnila sa na písomnej časti konania o hlavnom odvolaní, znáša svoje vlastné trovy konania tak v prvostupňovom konaní, ako aj v rámci tohto odvolacieho konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. Bod 1 výroku rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 1. februára 2017, Kendrion/Európska únia (T-479/14, EU:T:2017:48), sa zrušuje.

2. **Vzájomné odvolanie podané spoločnosťou Kendrion NV sa zamieta.**
3. **Žaloba o náhradu škody podaná spoločnosťou Kendrion NV, ktorej cieľom je získať náhradu majetkovej ujmy vyplývajúcej zo zaplatenia nákladov na bankovú záruku po uplynutí primeranej lehoty na rozhodnutie vo veci, v ktorej bol vydaný rozsudok zo 16. novembra 2011, Kendrion/Komisia (T-54/06, neuvverejnený, EU:T:2011:667), sa zamieta.**
4. **Kendrion NV v rámci tohto odvolacieho konania znáša svoje vlastné trovy konania a je povinná nahradiť všetky trovy konania, ktoré vznikli Európskej únii, zastúpenej Súdny dvorom Európskej únie, a zároveň znáša svoje vlastné trovy konania na prvom stupni.**
5. **Európska únia, zastúpená Súdny dvorom Európskej únie, znáša svoje vlastné trovy konania na prvom stupni.**
6. **Európska komisia znáša svoje vlastné trovy konania tak v prvostupňovom, ako aj v odvolacom konaní.**

Podpisy